

**شرح وظایف کارگروه تخصصی
خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات کشاورزی**

با مسئولیت

وزارت جهاد کشاورزی

فهرست مطالب :

فصل اول : کلیات

فصل دوم : شرح وظایف

فصل سوم : اعضاء کارگروه

فصل اول : کلیات

ماده ۱ : مستندات قانونی

به استناد بند الف ماده ۹ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور و ماده ۱۹ و بند ۳ و تبصره ۳ ماده ۱۵ آئین نامه اجرایی آن، کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی تشکیل و آیین نامه و شرح وظایف آن تدوین شده است.

ماده ۲ : اهداف

هدف اصلی :

مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی کشور.

اهداف فرعی :

- ۱- کاهش اثرات پدیده خشکسالی، سرمازدگی، آفات، امراض و سایر مخاطرات بخش کشاورزی در راستای پایداری امنیت غذایی کشور.
- ۲- تحقق سیاست‌های بخش کشاورزی از طریق ایجاد امنیت برای صاحبان سرمایه در شرایط بحرانی.
- ۳- ارتقاء سطح آگاهی و آمادگی بهره برداران بخش کشاورزی با برقراری سیستم پایش خطر و هشدار.
- ۴- ارتقاء جایگاه مدیریت ریسک در بخش کشاورزی با برقراری سیستم پایش، پایش آگاهی و هشدار.

ماده ۳ : تعاریف واژه ها و اصطلاحات

واژه های تعریف شده در مواد ۱ و ۲ قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور و ماده ۱ آیین نامه اجرایی آن.

- بخش کشاورزی :

شامل تمامی فعالیت‌های مربوط به امور زراعی، باغی، دامی، شیلات و آبزیان، مرتع، آبخیزداری، منابع طبیعی، آب و خاک، صنایع کشاورزی و عشایر.

- مخاطرات بخش کشاورزی :

کلیه عوامل خسارت‌زای زنده و غیرزنده غیرقابل کنترل در شرایط طبیعی مثل خشکسالی، سرمازدگی، آفات و امراض، تگرگ، سیل، طوفان، بادهای سوزان، ریزگردها، زلزله و...

- مدیریت مخاطرات کشاورزی :

فرآیندی است که سطح تحمل خطرات کشاورزی را در سیستم کشاورزی شناسایی می‌کند و این اطلاعات را در جهت تصمیم‌گیری برای اقدامات مربوط به کاهش اثرات مخاطرات و مقابله با آنها بکار می‌برد.

- کارگروه :

کارگروه خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی

- سازمان :

سازمان جهاد کشاورزی استان

- سازمان جانشین :

سازمانی مجازی است متشکل از کلیه مدیران و پرسنل مورد نیاز جهت مقابله با بحران

فصل دوم : شرح وظایف

کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی در نظام مدیریت بحران کشور موظف است موارد ذیل را انجام دهد.

ماده ۴ : شرح وظایف عمومی

- ۱- اجرای مصوبات شورای عالی و شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور
- ۲- انجام وظایف مربوط به مراحل پیش بینی و پیشگیری، آمادگی، مقابله، بازسازی و بازتوانی پس از تأیید شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور و ابلاغ وزیر کشور.
- ۳- بررسی و تصویب وظایف کارگروه‌های فرعی تخصصی تعریف شده در این آیین نامه و سایر سازمان‌ها و بخش‌های ذی‌ربط در مدیریت مخاطرات و بحران و نظارت بر اجرای آنها.
- ۴- پیگیری و هدایت پژوهش‌های کاربردی در زمینه ارتقای استانداردهای ایمنی در مراحل پیشگیری، آمادگی، مقابله، بازسازی و بازتوانی در کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات بخش کشاورزی.
- ۵- ایجاد سامانه جامع و یکپارچه مدیریت مخاطرات کشاورزی.
- ۶- مستندسازی حوادث و مخاطرات بخش کشاورزی و تجزیه و تحلیل آنها.
- ۷- ارائه گزارش عملکرد در دوره‌های زمانی شش ماهه به وزیر محترم جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت بحران کشور.

ماده ۵ : شرح وظایف تخصصی

برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مدیریت مخاطرات و بحران در بخش کشاورزی

- ۱- تهیه و تدوین کلیه برنامه‌های راهبردی، کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت

متناسب با دوره‌های تعیین شده در نظام برنامه‌ریزی کشور در زمینه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۲- تهیه برنامه جامع مدیریت مخاطرات بخش کشاورزی به تفکیک انواع مخاطرات در چارچوب نظام مدیریت بحران کشور در هر یک از مراحل چهارگانه.

۳- برنامه ریزی لازم جهت شناسایی ظرفیت‌ها و استعدادهای کشور جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۴- ایجاد هماهنگی و انسجام میان بخش‌ها و نقش آفرینان مختلف در کشور در خصوص فرآیند چهارگانه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۵- نظارت و ارزیابی اقدامات بخش‌های مختلف وزارت جهاد کشاورزی در خصوص مراحل چهارگانه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۶- تأیید و تصویب انعقاد توافقنامه، قرارداد و سایر اقدامات به منظور تهیه و تأمین منابع از داخل و خارج از کشور در قالب قوانین جاری کشور.

۷- تهیه دستورالعمل‌های به کارگیری منابع (امکانات و تجهیزات) مورد نیاز برنامه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۸- تعیین نوع و میزان منابع (امکانات و تجهیزات) مورد نیاز برنامه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی و نحوه تأمین آنها.

پژوهش در مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی

۱- تجزیه و تحلیل داده‌های اطلاعاتی برای شناخت وضعیت موجود و تشخیص نیازهای مطالعاتی و تحقیقاتی کاربردی در راستای مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۲- تصویب، هدایت، حمایت و نظارت طرح‌های تحقیقاتی و پژوهش‌های کاربردی در زمینه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

۳- تهیه و تدوین آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی و مطالعاتی در سطح ملی و تصویب آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های پیشنهادی کارگروه‌های فرعی تخصصی.

پیشگیری و پیش بینی

- ۱- جمع‌آوری آمار و اطلاعات مورد نیاز ایجاد بانک اطلاعات تخصصی جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۲- پیش بینی میزان ذخایر استراتژیک محصولات کشاورزی مورد نیاز جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۳- برنامه ریزی برای ذخیره‌سازی مناسب محصولات و نهاده‌های مورد نیاز بخش کشاورزی جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۴- فراهم کردن شرایط لازم برای ایجاد و توسعه شبکه‌های اطلاع‌رسانی و مدیریتی لازم جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.

آمادگی

- ۱- تدوین پیش‌نویس، پیگیری تصویب قوانین و آیین‌نامه‌ها در راستای بهره‌گیری از مشارکت مردم جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۲- برقراری ارتباط لازم با مراکز و مجامع تخصصی مربوطه در سطح ملی و بین‌المللی به منظور تبادل اطلاعات و بهره‌گیری از پتانسیل آنها جهت مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۳- برگزاری جلسات توجیهی با مدیران و پرسنل وزارت جهاد کشاورزی در کلیه سطوح (استان، شهرستان، دهستان) و کلیه نقش‌آفرینان مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی با مشارکت سازمان مدیریت بحران کشور.
- ۴- برگزاری مانورهای مختلف جهت ارتقاء میزان آمادگی برای مقابله با انواع مخاطرات بخش کشاورزی با همکاری سازمان مدیریت بحران کشور.

- ۵- تدوین برنامه‌های آموزشی، فرهنگی، تخصصی و عمومی مورد نیاز در مراحل چهارگانه مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۶- تهیه برنامه‌ها و مستندات آموزشی و فرهنگی و برگزاری نمایشگاه جهت ارتقاء آشنایی مردم در خصوص مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۷- طراحی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ترویجی، سمینارها و همایش‌های ملی و منطقه‌ای در خصوص مدیریت مخاطرات و بحران بخش کشاورزی.
- ۸- ایجاد سازمان جانشین مدیریت بحران در کارگروه و هر یک از کارگروه‌های فرعی.
- ۹- ایجاد امکانات لازم جهت برقراری ارتباط موثر (با سیم و بی سیم) با ارکان کارگروه در هنگام مقابله با بحران.
- ۱۰- تعیین شرح وظایف هر یک از مدیران و پرسنل مورد نیاز در زمان آمادگی و مقابله با بحران.
- ۱۱- تدوین ضوابط مربوط به تعیین سطوح حالت اضطرار و شیوه اعلام بحران‌ها.
- ۱۲- ایجاد بانک اطلاعاتی درباره پرسنل، اماکن و تجهیزات جهت بهره‌برداری در حوادث طبیعی و انسان ساز بزرگ در کشور.
- ۱۳- تنظیم و انتشار گزارش فعالیت‌های کارگروه به صورت نشریات علمی و فنی، بولتن‌های خبری، اطلاعیه و اعلامیه‌های لازم.

مقابله

- ۱- شناسایی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های ملی و بین‌المللی جهت مقابله با خسارات ناشی از انواع مخاطرات کشاورزی.
- ۲- اطلاع‌رسانی شرایط حاصل از بحران ناشی از انواع مخاطرات کشاورزی به منظور ایجاد فضای مقابله در بین مردم و بهره‌برداران بخش کشاورزی در مناطق آسیب‌دیده و ارائه اخبار و اطلاعات مربوط به رویدادها و اقدامات انجام شده به

سازمان مدیریت بحران کشور تا پایان مرحله عملیات مقابله.

۳- تهیه برنامه کوتاه مدت اشتغال برای بهره‌برداران بخش کشاورزی در مناطق آسیب دیده.

۴- انجام اقدامات لازم جهت حضور سریع در مناطق آسیب دیده از مخاطرات کشاورزی و ارائه خدمات مورد نیاز در چهارچوب دستورالعمل‌های سازمان مدیریت بحران کشور.

۵- اقدام سریع در جهت حذف و معدوم نمودن عوامل بیماری‌زا در بخش کشاورزی (مثل دام و طیور و آبیان تلف شده، محصولات انباری فاسد شده و...)
۶- اقدام در جهت خرید محصولات کشاورزی، دام و آبیان مناطق آسیب دیده.
۷- توزیع منابع اعتباری اختصاص یافته برای مقابله با بحران ایجاد شده ناشی از انواع مخاطرات کشاورزی.

۸- انجام اقدامات سازمان یافته جهت ممانعت از گسترش آفات و بیماریها در بخش کشاورزی.

۹- به کارگیری امکانات دولتی و خصوصی هنگام مقابله با بحران با توجه به ابلاغ رئیس سازمان مدیریت بحران کشور.

۱۰- اعزام گروه‌های ارزیابی عملکرد مدیران در پی وقوع حوادث.

بازسازی

۱- پیش‌بینی ساختارهای مدیریتی در مقاطع زمانی عادی و بحرانی جهت برآورد صدمات و خسارت‌های حاصله در اثر انواع مخاطرات کشاورزی.

۲- جمع‌آوری آمار و اطلاعات از مناطق خسارت دیده جهت برآورد خسارات.

۳- برنامه‌ریزی جهت تأمین منابع مورد نیاز بازسازی خسارات وارد شده به بهره‌برداران بخش کشاورزی.

فصل سوم : ترکیب اعضاء

ماده ۶: ترکیب اعضاء کارگروه

- اعضاء اصلى

- ۱- معاون امور برنامه ریزی و اقتصادى وزارت جهاد کشاورزى (رئیس کارگروه)
- ۲- نماینده وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور)
- ۳- نماینده معاونت تولیدات گیاهى وارت جهاد کشاورزى
- ۴- نماینده معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزى
- ۵- نماینده معاونت آب، خاک و صنایع وزارت جهاد کشاورزى
- ۶- نماینده سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزى
- ۷- نماینده سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور
- ۸- نماینده سازمان شیلات ایران
- ۹- نماینده سازمان امور عشایر ایران
- ۱۰- نماینده سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران
- ۱۱- نماینده سازمان حفظ نباتات کشور
- ۱۲- نماینده سازمان دامپزشکی کشور
- ۱۳- نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزى و منابع طبیعى
- ۱۴- نماینده سازمان نظام دامپزشکی
- ۱۵- نماینده صندوق بیمه کشاورزى
- ۱۶- مدیر واحد سازمانی مدیریت مخاطرات کشاورزى (دبیر کارگروه)

- اعضاء همکار

- ۱- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت

۲- نماینده وزارت نیرو

۳- نماینده سازمان هواشناسی کشور

۴- نماینده سازمان حفاظت محیط زیست

۵- نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تبصره ۱: نماینده سازمان مدیریت بحران کشور به عنوان عضو اصلی و با وظیفه نظارت و هماهنگی کننده در جلسات شرکت می نماید.

تبصره ۲: اعضای کارگروه حداقل در سطح مدیر کل خواهند بود.

تبصره ۳: هر یک از نمایندگان پس از معرفی توسط بالاترین مقام مسئول دستگاه متبوع، با حکم رئیس کارگروه برای مدت دو سال به عضویت کارگروه منصوب می شوند.

تبصره ۴: رئیس کارگروه می تواند حسب مورد و موضوع بحث از افراد دیگر جهت شرکت در جلسات بدون حق رأی دعوت بعمل آورد.

ماده ۷: ارکان کارگروه

رئیس کارگروه

دبیر کارگروه

اعضای کارگروه

کارگروه های فرعی تخصصی شامل:

- کارگروه فرعی تخصصی خشکسالی و سرمازدگی

- کارگروه فرعی تخصصی آفات و امراض نبات

- کارگروه فرعی تخصصی آفات و امراض دامی

- کارگروه فرعی تخصصی سایر مخاطرات

تبصره ۱: دبیر کارگروه مسئولیت دبیرخانه را برعهده خواهد داشت.

تبصره ۲: دبیرخانه کارگروه در محل سازمانی واحد مدیریت مخاطرات کشاورزی مستقر خواهد شد.

تبصره ۳: ترکیب اعضای کارگروه بر اساس ماده ۶ این آیین نامه و تبصره های ذیل آن است.

تبصره ۴: کارگروه می تواند برای پیشبرد امور مربوط به خود و تشکیل کارگروه های فرعی تخصصی از میان اعضای کارگروه، هیأت علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، متخصصان، کارشناسان دستگاه های اجرایی دعوت به عمل آورد.

تبصره ۵: مسئولیت کارگروه های فرعی تخصصی "خشکسالی و سرمازدگی"، "آفات و امراض نباتی"، "آفات و امراض دامی" و "سایر مخاطرات" به ترتیب بر عهده "معاونت امور تولیدات گیاهی"، "سازمان حفظ نباتات"، "سازمان دامپزشکی" و "سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور" خواهد بود.

تبصره ۶: در اولین جلسه کارگروه های فرعی تخصصی، دبیر جلسه تعیین و به رئیس کارگروه تخصصی معرفی خواهد شد.

تبصره ۷: آیین نامه داخلی و شرح وظایف کارگروه های فرعی تخصصی حداکثر ۲ ماه پس از تصویب این آیین نامه در شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور، تدوین و پس از تصویب در کارگروه تخصصی توسط رئیس کارگروه ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۸: بنا به ضرورت، کارگروه می تواند نسبت به ادغام، تفکیک و یا تشکیل کارگروه های فرعی تخصصی اقدام نماید.

این شرح وظایف در هفت ماده و دوازده تبصره و هشتاد بند در جلسه مورخ ۹۱/۲/۴ شورای هماهنگی مدیریت بحران کشور به استناد تبصره ۳ ماده ۱۵ آئین نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به تصویب رسید.